

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

Број: 404-02-49/6/2020-11

10. јун 2020. године

Кнеза Милоша 20

Београд

Одговори на питања – Појашњење IV Конкурсне документације за јавну набавку број 15/2020
– Реконструкција и изградња саобраћајнице кроз Привредну зону града Ваљева

Заинтересовано лице је затражило појашњење Конкурсне документације за јавну набавку број 15/2020 и поставило следећа питања:

1. Наручилац је у конкурсној документацији прописао додатни услов - пословни капацитети и то:

2.	<p>Да располаже неопходним пословним капацитетом односно да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу јавних набавки извео грађевинске и/или грађевинско занатске радове на изградњи и/или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница у износу од минимум 540.000.000,00 динара без ПДВ, од чега је извео најмање један посао у минималном износу од 180.000.000,00 динара без ПДВ</p> <p style="text-align: center;">И</p> <p>Да располаже неопходним пословним капацитетом односно да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу јавних набавки извео радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и/или канализационе мреже у износу од минимум 100.000.000,00 динара без ПДВ, од чега је извео најмање један посао у минималном износу од 35.000.000,00 динара без ПДВ</p> <p style="text-align: center;">И</p> <p>Да располаже неопходним пословним капацитетом односно да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу јавних набавки извео радове на постављању и/или реконструкцији и/или замени спољне расвете у износу од минимум 60.000.000,00 динара без ПДВ, од чега је извео најмање један посао у минималном износу од 20.000.000,00 динара без ПДВ</p> <p>НАПОМЕНА: услови су постављени кумулативно</p>
----	---

Такође, прописан је и начин доказивања према следећем:

Доказ	<p>Потврда, уговор и окончана ситуација (прва и последња страна окончане ситуације са рекапитулацијом радова) за све реализоване уговоре.</p> <p>Уколико је уговор анексиран, неопходно је доставити све анексе тог уговора уколико се њима мења првобитно уговорена цена.</p> <p>Потврде наручиоца не морају бити на Обрасцу из конкурсне документације.</p> <p>Потврде наручилаца о реализацији закључених уговора треба да садрже:</p> <ul style="list-style-type: none"> - назив и адреса наручиоца - назив и адреса понуђача - предмет уговора
-------	--

5/398

	<ul style="list-style-type: none"> - вредности изведених радова - број и датум уговора - контакт особа наручиоца и телефон - потпис и печат овлашћеног лица наручиоца <p>Посебна напомена:</p> <p>Уколико је понуђач у реализацији уговора наступао у групи понуђача, као носилац посла или члан групе, биће му призната само вредност радова коју је самостално извео. Уколико се на Потврди наручиоца не налази тај издвојени износ, потребно је доставити о томе одговарајући доказ - уговоре и/или ситуације између чланова групе понуђача или друге доказе на основу којих се може утврдити тачан износ и врста изведених радова од стране понуђача.</p>
--	--

Сходно члану 77 став 2 ЗЈН испуњеност услова из члана 76 став 2 ЗЈН понуђач може да докаже достављањем доказа уз понуду као што су...“2) један или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је:

- (1) Стисак најважнијих изведених радова, испоручених добара или пружених услуга за период који није дужи од 8 година за радове... са износима, датумима и листовима купаца односно наручилаца;
- (2) Стручне референце које прате стисак најважније изведених радова, испоручених добара или пружених услуга;“

Наручиоца је у Конкурсној документацији за ЈН 15/2020 - Реконструкција и изградња саобраћајнице кроз Привредну зону града Ваљева, прописао да понуђач, да би учествовао у поступку јавне набавке мора да докаже да испуњава захтевани пословни капацитет и то кумулативно:

- Да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки извео грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница у износу 540.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега је извео најмање један посао у минималном износу од 180.000.000,00 динара без ПДВ-а;
- Да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки извео радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже у износу од минимум 100.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега је извео најмање 1 посао у минималном износу од 35.000.000,00 динара без ПДВ-а;
- Да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки извео радове на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете у износу од минимум 60.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега је извео најмање један посао у минималном износу од 20.000.000,00 динара без ПДВ-а.

За овако дефинисане услове пословног капацитета наручилац је у НАПОМЕНИ јасно прописао: „услови су постављени кумулативно.“

Дакле, захтевани пословни капацитет у кумулативу износи 700.000.000,00 динара од чега најмање један посао у минималном износу од 180.000.000,00 динара без ПДВ-а да је извео радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже; као и најмање 1 посао у минималном износу од 35.000.000,00 динара без ПДВ-а да је извео радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже, као и најмање један посао у минималном износу од 20.000.000,00 динара без ПДВ-а да је извео радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже, није у логичкој вези нити одговара предмету набавке - Реконструкција и изградња саобраћајнице, са ефектима ограничавања конкуренције.

Указујемо наручиоцу да овако постављен додатни услов пословног капацитета ограничава основна начела јавних набавки- конкуренцију и једнакост понуђача и у супротности је, како са Чланом 76. ставом 6. ЗЈН којим је прописано: *«Наручилац одређује услове за учешће у поступку јавне набавке тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке»* тако и са чланом 77 став 2 ЗЈН којим је прописано да испуњеност услова из члана 76 став 2 ЗЈН понуђач може да докаже достављањем доказа уз понуду као што су...“2) *један или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је:*

- (1) Списак најважнијих изведених радова, испоручених добара или пружених услуга за период који није дужи од 8 година за радове... са износима, датумима и листама купаца односно наручилаца;*
- (2) Стручне референце које прате списак најважније изведених радова, испоручених добара или пружених услуга;“*

Изнете наводе доказујемо чињеницом да је у конкурсној документацији и у уговора о јавној набавци предмет набавке реконструкција и изградња саобраћајнице, а не изградња и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже, нити радови на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете. У складу са чланом 76 став 2 ЗЈН „Наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек кад је то потребно имајући у виду предмет набавке“, па како је предмет набавке реконструкција и изградња саобраћајнице , то је у логичкој вези само захтевани пословни капацитет који се односи на грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница.

Захтевани пословни капацитет: Да је понуђач у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки извео радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже у износу од минимум 100.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега је извео најмање 1 посао у минималном износу од 35.000.000,00 динара без ПДВ-а и да је у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки извео радове на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете у износу од минимум 60.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега је извео најмање један посао у минималном износу од 20.000.000,00 динара без ПДВ-а, нису у логичкој вези са предметом јавне набавке јер наручилац не набавља радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже, нити набавља радове на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете.

Чињеница да су неки од ових радова садржани у предмјеру и предрачуну радова предметне јавне набавке не даје за право наручиоцу да од понуђача тражи посебне референце у захтеваним износима нити да их захтева у кумулативу са у логичкој вези захтеваним пословним капацитетом који се односи на грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница који садрже и радове на водоводној или канализационој мрежи и радове постављања или реконструкције или замени спољне расвете , збирно у захтеваном износу 540.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега је најмање један посао у минималном износу од 180.000.000,00 динара без ПДВ-а у периоду од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки.

Имајући у виду све наведено захтевамо у вези са пословним капацитетом следеће:

Питање 1) Да додатни услов пословног капацитета дефинишете тако да буде у логичкој вези са предметом набавке, примерен предмету уговора, и да се односи на грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница.

Питање 2) Како предмет набавке нити уговора нису радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже, нити наручилац набавља радове на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете, то исти нису у логичкој вези нити су примерени предмету набавке и исте треба брисати јер ограничавају конкуренцију и елиминишу понуђаче који су успешно изводили и изводе грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница, а који нису изводили радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже у износу од минимум 100.000.000,00 динара без ПДВ-а, нити су извели најмање 1 посао у минималном износу од 35.000.000,00 динара без ПДВ-а, а елиминисани су и сви понуђачи који не докажу да су извели радове на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете у износу од минимум 60.000.000,00 динара без ПДВ-а, од чега најмање један посао у минималном износу од 20.000.000,00 динара без ПДВ-а.

Указујемо наручиоцу да, како је постављени услов пословног капацитета намеће понуђачима обавезу да се међусобно удружују, иако је то непотребно за извршење уговора јер исти могу да изврше понуђачи који су се доказали да успешно изводе грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница и који би појединачно или као група понуђача поднели више понуда, што би омогућило наручиоцу да бира најповољнију понуду.

Питање 3) Појасните да ли се период „од 2015. године до дана објављивања позива за подношење понуда на порталу јавних набавки“ рачуна од 1. јануара 2015. године до дана објаве позива на Порталу јавних набавки и да ли наручилац прихвата за доказ захтеваног пословног капацитета све по уговору изведене радове који су окончани у том периоду. Који је оправдан разлог да период „Од 2015 године до дана објаве позива за подношење понуда“ ограничите елиминишући све понуђаче који захтеване услове испуњавају до дана подношења понуда ?

Питање 4) Указујемо наручиоцу да захтев пословног капацитета - да је понуђач извео грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница најмање један посао у минималном износу од 180.000.000,00 динара без ПДВ-а; затим да је извео најмање 1 посао у минималном износу од 35.000.000,00 динара без ПДВ-а и да је извео најмање један посао у минималном износу од 20.000.000,00 динара без ПДВ-а, није у логичкој вези са предметом набавке и у сврси је ограничавања конкуренције, јер су други понуђачи који су успешно у уговореном року извршили радове на више послова по више уговора у захтеваној укупној вредности могу успешни реализовати и предмет набавке, подједнако квалитетно и у уговореном року.

У смислу наведеног захтевамо брисање постављених лимита по једном послу за грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница најмање један посао и прихватање више реализованих послова- уговора, а за радове на изградњи и/или реконструкцији водоводне и / или канализационе мреже и радове на постављању и / или реконструкцији и / или замени спољне расвете захтевамо брисање услова и лимита по једном послу, јер радови за које се тражи претходно искуство нису предмет набавке нити уговора , само су у сврси ограничавања конкуренције.

Наручилац је прописаним условом и тиме што не прихвата као референцу радове на појачаном одржавању путева за јавну набавку у којој је предмет набавке реконструкција и изградња саобраћајнице, повредио начело једнакости понуђача и начело обезбеђења конкуренције.

Наиме, наручилац прихвата изведене радове који се односе на грађевинске и/или грађевинско-занатске радове на изградњи и /или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница, односно групе радова које су наведене у Закону о путевима Сл гласник РС 41/2018 објављен 31. маја 2018 године и Сл. гласник 95/2018 у члану 69 прописано је шта се подразумева под рехабилитацијом:

„Рехабилитација јавног пута јесте врста одржавања, тј. извођење радова на јавном путу и путном објекту у границама путног земљишта, ради очувања карактеристика јавног пута у истом или приближно истом стању које је било у тренутку његове изградње или последње реконструкције.

Радови на рехабилитацији јавног пута нарочито обухватају:

- 1) обнављање и замену дотрајалих коловозних конструкција, односно њених делова а нарочито наносење новог асфалтног слоја одређене носивости по целој ширини постојећег коловоза;
- 2) постављање шљунчаног, односно туцаничког застора на неасфалтираним путевима;
- 3) обраду површине коловозног застора или заптивање;
- 4) замену сложених дилатационих справа, изолације, коловоза, ограда, сливника, лежишта, оштећених секундарних елемената и дотрајалих пешачких стаза на мостовима, надвожњацима, подвожњацима и вијадуктима;
- 5) постављање система, опреме и уређаја из члана 14. овог закона за чије постављање није потребно прибавити грађевинску дозволу;
- 6) обнављање антикорозивне заштите челичних конструкција мостова, надвожњака, подвожњака и вијадука;
- 7) замену или поправку постојећих дренажних система и хидроизолације у тунелима и поправке тунелске облоге;
- 8) поправку оштећених потпорних, обложних и порталних зидова;
- 9) замену дренажних и система за одводњавање јавног пута и путног објекта.

Радови из става 1. овог члана изводе се на основу техничког описа уз предмер радова. “

По претходном Закону о путевима који је био у примену до 8 маја 2018 године, категорија радова која је прихватљива наручиоцу- рехабилитација припада радовима на периодичном одржавању јавног пута као и радови на ојачању коловозне конструкције и радови на појачаном одржавању, у складу са чланом 59. По коме:

„Радови на периодичном одржавању јавног пута обухватају: ојачање коловозне конструкције, рехабилитацију и појачано одржавање.

Радови на ојачању коловозне конструкције јесу нарочито:

1. постављање шљунчаног, односно туцаничког застора на неасфалтираним путевима;
2. обрада површине коловозног застора или заптивање;
3. наносење новог асфалтног слоја по целој ширини коловоза одређене носивости; 4. корекција облика постојећег застора или коловоза.

Радови на рехабилитацији јавног пута јесу нарочито:

1. селективно обнављање, замена и појачање дотрајалих коловозних застора и промена попречних нагиба коловоза на јавном путу, односно његовом делу;
2. замена сложених дилатационих справа, изолације, коловоза, ограда, сливника, лежишта, оштећених секундарних елемената и дотрајалих пешачких стаза на мостовима, надвожњацима, подвожњацима и вијадуктима;
3. обнављање антикорозивне заштите челичних конструкција мостова, надвожњака, подвожњака и вијадука;
4. замена деформисаних, дотрајалих и привремених пропуста за воду;
5. постављање нове саобраћајне сигнализације на јавном путу, односно његовом делу.

Радови на појачаном одржавању јавног пута (побољшање јавног пута), јесу нарочито:

1. ублажавање појединих уздужних нагиба и исправка појединих кривина;
2. проширење коловозне конструкције, банкина и осталих елемената трупца пута на краћим деловима пута;
3. проширење раскрсница у нивоу;
4. замена дренажних система и хидроизолације у тунелима и санација или замена тунелске облоге;
5. санирање клизишта и одрона;
6. санација и израда потпорних, обложних и порталних зидова;

7. замена или израда дренажног система за одводњавање поземних вода са јавног пута и путног објекта;

8. постављање нове опреме пута и нових објеката и опреме за заштиту пута, саобраћаја и околине на јавном путу, односно његовом делу.“

Питање бр:5 Како су у периоду 2015- до дана објављивања позива на порталу јавних набавки у примени два Закона о путевима, један до 08. јуна 2018, а други од 8 јуна 2018, захтевамо да, имајући у виду изнете аргументе, прихватите као одговарајуће референце за изведене радове на периодичном одржавању путева у складу са чланом 59 претходног закона, по уговорима који су закључени до 08. јуна 2018. године, које су иначе обухваћене по закону који је сада у примени, али за период од 8 јуна 2018 до дана објаве позива на порталу су елиминисани. Уколико не извршите ову измену елиминисаће све понуђаче који у периоду 2015 до 08. имају референце из члана 59. Претходног Закона и тиме ограничаваће конкуренцију.

Питање: 6 Да ли се као референца за изведене радове признају послови на појачаном, периодичном и инвестиционом одржавању путева и улица, како и стоји у наслову уговора, а радови су идентични са сродним радовима из предмера и предрачуна из конкурсне документације ?

Одговори на питања од 1 до 6:

Тражени додатни услов у погледу пословног капацитета дефинисан је широко, тако што је пружена могућност његовог доказивања радовима на изградњи и/или реконструкцији и/или санацији и/или рехабилитацији саобраћајница и у периоду почев од 2015. године. Услов је тако дефинисан из разлога обезбеђења конкуренције и учешћа већег броја понуђача.

Међутим, како су у претходном периоду измењени законски пописи који регулишу материју везану за путеве, заинтересована лица – потенцијални понуђачи су на различите начине протумачила тражене додатне услове пословног капацитета. Тако се поставило питање тумачења основаности прихватања радова на одржавању, јер је чињеница да изградња и одржавање нису исто. Разлика између те две врсте радова је јасна и неспорна, без обзира да ли су у питању идентични и сродни радови. Са друге стране, Наручилац је морао да се руководи тиме да је у питању велики пројекат, како по спецификацији радова тако и по својој процењеној вредности, те да се сагласно томе морају дефинисати референце - тражени пословни капацитет.

То је како саме потенцијалне понуђаче тако и Наручиоца довело у ситуације правне несигурности и поставило питања основаности прихватања односно неприхватања одређених радова имајући у виду предмет јавне набавке. Наиме, Наручилац је дужан да референтне радове одреди према предмету јавне набавке а предмет јавне набавке је изградња и реконструкција саобраћајнице.

Како дефиниција додатних услова у погледу пословног капацитета мора одговарати предмету јавне набавке односно спецификацији радова садржаних у предмеру и предрачуна који чини саставни део Конкурсне документације, а са друге стране како би се обезбедила конкуренција и учешће већег броја понуђача, Наручилац је донео одлуку о измени услова у погледу пословног капацитета. Изменом се као референтни траже радови на изградњи и/или реконструкцији коловоза саобраћајнице али са максимално смањеним референтним износима. На тај начин ће се избећи недоумица у погледу врсте тражених радова јер је јасно дефинисано да се тражи изградња и/или реконструкција а са друге стране знатно се олакшава учешће понуђача јер су износи смањени на минималне износе у односу на процењену вредност предметних радова.

Радови на водоводу и канализацији као и радови на спољној расвети, по својој спецификацији и обиму односно по својој процењеној вредности у односу на процењену вредност јавне набавке спадају у значајан део предмера радова. Неспорно је да постоје понуђачи, који у оквиру своје делатности, обављају све наведене врсте радова. Међутим, већи је број понуђача се бави само једном од наведених врста радова, па тако понуђач који има референцу да је успешно извео радове на коловозу – нпр. асфалтирању реално могуће да никада није извео ни један посао на ВиК, односно извођачи који се баве ВиК по правилу не раде електро-енергетске радове. У том смислу се референца за радове на коловозу саобраћајнице не може прихватити као референца за радове на ВиК и радове на спољној расвети и ако сви ти радови са коловозном саобраћајнице чине

јединствену инфраструктуру. То је разлог због ког Наручилац мора да тражи референтни посао на ВиК и на спољној расвети.

Исто као што је учињено за радове на коловозу, референтни послови за ВиК и спољну расвету се траже али само по један референтни посао са максимално смањеном вредношћу у односу на њихову процењену вредност и они представљају практично минималан доказ да је понуђач изводио предметну врсту радова. У том смислу, Наручилац је како у првобитном тексту Конкурсне документације тако и у планираној Измени Конкурсне документације издвојио три референта посла, како би јасно ставио до знања да се под радовима на саобраћајници не подразумевају радови на ВиК и радови на јавној расвети и како не би ограничио да све три тражене референце мора да је извео један извођач (то може бити један извођач а могу бити и три извођача, по један за сваку референцу). Такође, тражени минимални референтни послови могу бити, сва три, у оквиру једног уговора или у оквиру посебних уговора (три посебна уговора), на који начин се посебно имајући у виду тражену вредност, максимално смањује тражени услов и проширује конкуренција. Имајући у виду наведено, понуду може поднети један понуђач а може и група понуђача, што не представља никакво условљавање и ограничавање броја понуда већ се подразумева код набавки које у себи садрже различите врсте радова.

На овај начин, прецизирањем врсте референтних послова отклоњене су све недоумице како за понуђаче приликом подношења понуде тако и за поступак стручне оцене понуда као и максималним смањењем референтних износа, обезбеђени су максимални услови за учешће великог броја понуђача.

Прихвата се захтев да референтни период буде од 2015. године до дана подношења понуда.

Такође, Наручилац смањује тражени износ у погледу финансијског капацитета.

Имајући у виду измену Додатних услова, Наручилац оставља потенцијалним понуђачима примерен рок за припремање понуде до 1. јула 2020. године, о чему ће објавити одговарајуће Обавештење.

Наручилац ће објавити Измену II Конкурсне документације у делу који се односи на Додатне услове – финансијски и пословни капацитет.

Питање број 7:

Питање 7. Фирма А са подизвођачом Х, добила је посао од Наручиоца Н, подизвођач Х је тај посао поверио фирми Б као свом самосталном Извођачу радова, Фирма Б поседује потврду о реализацији уговора о изведеним радовима од свог Наручиоца Х, а фирма А испостављала је ситуације.

Да ли је за наручиоца прихватљива референца фирме Б која за доказ има потврду, уговор и окончану ситуацију са својим Наручиоцем – фирмом Х, ако је у целокупном послу изводила радове за фирму преко фирме Х?

Приликом дефинисања додатних услова, наручилац има обавезу да исте одреди у складу са својим објективним потребама, водећи рачуна да су у логичкој вези и сразмери са предметом јавне набавке, да се начином на који су одређени неоправдано не ограничава конкуренција, односно да су заиста неопходни за реализацију конкретног уговора о јавној набавци.

Напомињемо да овим захтевом за додатним информацијама и појашњењима конкурсне документације указујемо наручиоцу на недостатке и неправилности у конкурсној документацији. Ако наручилац не отклони недостатке у конкурсној документацији бићемо принуђени да покренемо поступак заштите права.

Одговор на питање број 7:

У ситуацијама у којима се појављују подизвођачи подизвођача или сличне комбинације у којима се поред наручиоца и извођача јавља више извршилаца у било ком својству, Наручилац ће тражити додатна појашњења од свих извршилаца као и од самог наручиоца односно инвеститора. У зависности од добијених појашњења и њихове међусобне логичке усклађености као и усклађености са релевантним законским одредбама, Наручилац ће донети одлуку.

за Комисију за јавну набавку

Тамара Ђуричић

Тамара Ђуричић, члан комисије